

Handläggare
Boel Vallgård

Datum
2013-04-07
Rev 2013-04-18

Diarienummer
BUN-2012-0792

Barn- och ungdomsnämnden

Översyn av modell för strukturersättning för grundskolan

Barn- och ungdomsnämnden föreslår besluta

- att** strukturersättningsmodell med två variabler ska tillämpas för grundskolan från och med januari 2014,
- att** strukturersättningsmodellens omfördelade effekt är lika stor som i nuvarande modell,
- att** grundskolornas strukturersättningar ska uppdateras vart tredje år,
- att** information ges till grundskolorna om nämndens beslut vid uppdateringar av strukturersättningar,
- att** strukturersättningen följs upp i bokslut för år 2014,
- att** införa en modell för beräkning av ersättning för elever som anlänt till Sverige de senaste sex åren.

Sammanfattning

2014 införs en ny strukturersättningsmodell som bygger på andel elever vars föräldrar har kort utbildning och andel elever med utländsk bakgrund i land med låg eller medel Human development index. Ersättningen för elever som invandrat de senaste sex åren beräknas utifrån vilken årskurs eleven anlände och från vilket land eleven är född i.

Bakgrund

Nämnden beslutade i mars 2011 att tillsätta en styrgrupp för strukturersättningsmodell för förskola och grundskola. December 2011 behandlades PM:et Översyn av modell för strukturersättning för grundskolan, Dnr BUN-2011-0828, och lades till handlingarna. Utifrån majoritetens förslag har en modell med två variabler tagits fram: föräldrarnas utbildningsnivå och utländsk bakgrund.

Strukturersättningsmodell

Syfte

Syftet med strukturersättningsmodellen är att skapa likvärdiga förutsättningar för elever i olika skolor oberoende av elevernas socioekonomiska bakgrund och därigenom öka möjligheterna för alla elever att uppnå målen.

Eleverna har olika stora utmaningar för att klara målen. Den varierade ersättningen till skolorna, strukturersättningen, ska styras till skolorna utifrån opåverkbara variabler som samvarierar med andelen elever som har större utmaningar för att nå målen.

Belopp att fördela

Nuvarande strukturersättning är 11 030 kronor per elev, varav 3 591 kronor är ett garanterat belopp, ett så kallat ”golv”. Detta belopp förs över till grundbeloppet. Den separata ersättningen för nyligen invandrade utvidgats att även gälla invandrade för 3-6 år sedan (se nedan). 89 kronor per elev överförs till ersättning för nyligen invandrade. Nytt belopp för strukturersättning blir 7 350 kronor per elev.

Grad av omfördelning

Med 2012 års elevsammansättning och nuvarande strukturersättningsmodell är omfördelningen 53,3 mnkr från de skolor som har ersättning under snittet till de skolor som har ersättning över snittet. Denna grad av omfördelning behålls även i den nya modellen.

Beräkningsmodell

Modellen har två variabler: *föräldrarnas utbildningsnivå* och om *föräldrarnas ursprungsland*. Ersättning ges per elev som tillhör respektive variabelgrupper. Ersättning ges endast om skolan har över 10 procent elever i gruppen. Då ges ersättning för samtliga elever i gruppen. Utifrån elevsammansättningen september månad mätåret, beräknas en genomsnittlig ersättning per elev per skola.

Variabler

Föräldrarnas utbildningsnivå beräknas som högsta utbildning hos någon av föräldrarna. Utländsk bakgrund begränsas till elever vars båda föräldrar kommer från ett land med låg eller medel HDI.

Poäng

Ersättningen per elev beräknas utifrån hur många poäng en skola får i snitt per elev. Varje elev som tillhör en grupp genererar poäng: fyra poäng om föräldrarna har högst grundskoleutbildning, ett poäng om föräldrarna har högst gymnasieutbildning samt två poäng om båda föräldrarna kommer från ett land med låg eller medel Human Development Index (HDI)¹.

Hur många kronor en poäng ska ge avgörs av hur stor omfördelning som strukturersättningen ska leda till. 16 054 kronor per poäng ger samma grad av omfördelning som i nuvarande modell. (Se **bilaga 1**, Alternativ B). För att den genomsnittliga ersättningen inte ska överstiga 7 350 kronor per elev, reduceras strukturersättningen per elev med 2 640 kronor.

¹ Human Development Index (HDI) är ett mått på ett lands levnadsförhållanden samt ekonomiska och sociala utveckling. Vilka länder som förnärvarande tillhör de olika HDI-grupperna framgår av **bilaga 3**.

I bilaga 1 presenteras även Alternativ A där varje poäng ger 11 936 kronor. Det gör att ingen reducering av strukturersättningen behöver göras. Omfördelningen blir då 40,5 mnkr vilket är 23 procent mindre än nuvarande omfördelning.

Variabel	Poäng	Andel av alla elever
Grundskola, högsta utbildning hos förälder	4	5 %
Gymnasieskola, högsta utbildning hos förälder	1	29 %
Utländskt ursprung i land med lågt eller medel HDI	2	10 %

Tak men inget golv

Maximal strukturersättning per elev blir 26 320 kronor, vilket motsvarar tidigare tak på 30 000 kronor i och med att grundbeloppet höjts. Det finns ingen lägsta ersättning som garanteras i strukturersättning. I gengäld har grundbeloppet höjts motsvarande tidigare garanterad ersättning.

Ersättningen uppdateras vart tredje år

För att skapa större möjlighet att planera sin organisering av verksamheten får skolan samma strukturersättning per elev i tre år. Uppdatering av strukturersättningen sker alltså vart tredje år.

Beräkning per skola

Beräkning per skola se bilaga 1 a.

Invandrat för 0-6 år sedan

Skolorna ersätts månatligen för elever som invandrat de senaste sex åren utifrån antal elever på skolan aktuell månad. Beloppet beror dels på *hur lång tid* det är sedan eleven invandrade, dels på vilken *kategori länder* eleven kommer från och dels på i *vilken årskurs* eleven börjar i svensk skola. Belopp blir högre om eleven invandrat från ett land med låg eller medel HDI och lägre om eleven invandrat från ett land med hög eller mycket hög HDI. Ersättningen ges endast för elever från länder utanför Norden. Ersättningen är alltså kriteriestyrd. Den är inte behovsprövad, men kriterierna är valda i syfte att tilldelningen i möjligaste mån överensstämmer med behov av insatser. **Se bilaga 2!**

Årlig ersättning 2014 för nyligen invandrad

	Årskurs vid invandring	månad 1-12	månad 13-24	månad 25-36	månad 37-48	månad 49-60	månad 61-72
Från land med lågt eller medel HDI	Åk F-3	64 000	57 600	32 000	9 600	6 400	6 400
	Åk 4-6	76 800	69 120	38 400	11 520	7 680	7 680
	Åk 7-9	89 600	80 640	44 800	13 440	8 960	8 960
Från land med högt eller mycket högt HDI	Åk F-3	24 000	21 600	12 000	3 600	2 400	2 400
	Åk 4-6	28 800	25 920	14 400	4 320	2 880	2 880
	Åk 7-9	33 600	30 240	16 800	5 040	3 360	3 360

Modellen innebär att ersättningen för nyanlända elever tar hänsyn till att behovet av stöd inte är lika stort för alla nyanlända elever.

Total ersättning de tre första åren med nuvarande modell och med ny modell

Eleven anländer	Låg/medel HDI			Hög/mycket hög HDI		
	Nuvarande ersättning	Ny ersättning	Förändring	Nuvarande ersättning	Ny ersättning	Förändring
Exempel						
ht åk 1	150 500	153 600	3 100	150 500	57 600	-92 900
ht åk 4	150 500	180 480	29 980	150 500	67 680	-82 820
ht åk 7	150 500	215 040	64 540	150 500	80 640	-69 860

Den föreslagna förändringen av ersättning för nyanlända elever överensstämmer med Vård & Bildnings organiseringen av undervisningen för nyanlända elever

Beräknad totalkostnad 2014 utifrån beräknat antal elever i respektive grupp 2012

Eleven anländer	Årskurs vid invandring	månad						Summa
		1-12	13-24	25-36	37-48	49-60	61-72	
Från land med lågt eller medel HDI	Åk F-3	1 728 000	1 555 200	864 000	259 200	172 800	172 800	4 752 000
	Åk 4-6	998 400	898 560	499 200	149 760	99 840	99 840	2 745 600
	Åk 7-9	1 881 600	1 693 440	940 800	282 240	188 160	188 160	5 174 400
Från land med högt eller mycket högt HDI	Åk F-3	552 000	496 800	276 000	82 800	55 200	55 200	1 518 000
	Åk 4-6	345 600	311 040	172 800	51 840	34 560	34 560	950 400
	Åk 7-9	638 400	574 560	319 200	95 760	63 840	63 840	1 755 600
Summa		6 144 000	5 529 600	3 072 000	921 600	614 400	614 400	16 896 000

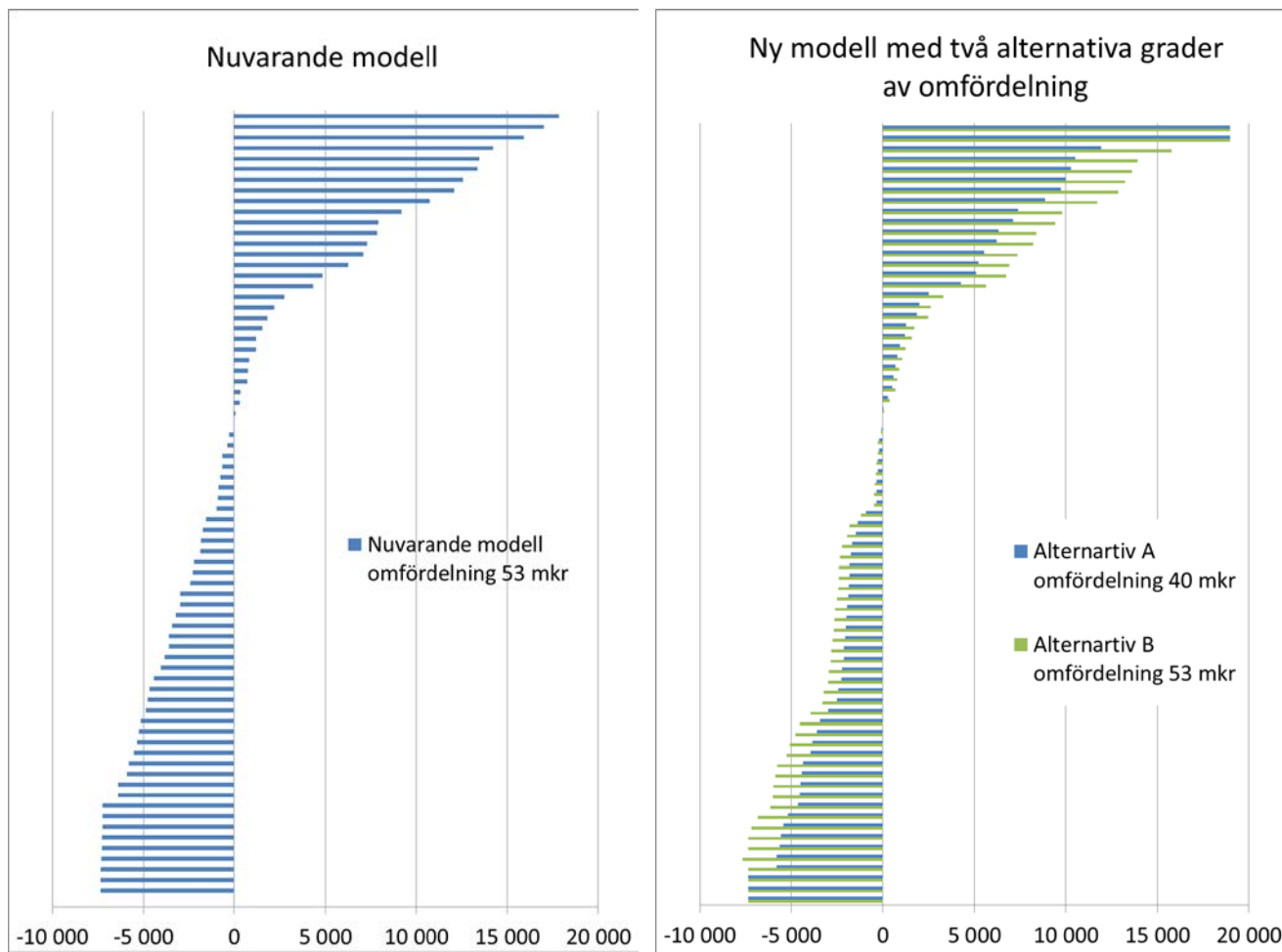
Den förändrade beräkningsmodellen för ersättning för nyanlända elever innebär en kostnadsökning för nämnden med 1,8 mnkr jämfört med budget 2013. Struktur ersättningen minskas med motsvarande belopp.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius- Nilsson
Direktör

Bilaga 1 b Ersättning jämfört med nuvarande modell

Ersättning jämfört med nuvarande modell					
Rangordnade efter ersättning i nuvarande modell					
April 2013	Utfall			Differens nuvarande modell	
	Nuvarande modell justerad	Alternativ A	Alternativ B	Alternativ A	Alternativ B
Skola					
Imanskolan	25 172	26 320	26 320	1 148	1 148
Manar Al-Houda kooperativ	24 356	26 320	26 320	1 964	1 964
Stordammens skola	23 238	17 879	21 408	-5 359	-1 830
Musiklådan	21 572	17 633	21 076	-3 940	-496
Brantingskolan	20 811	14 470	16 822	-6 342	-3 990
Gottsundaskolan	20 718	17 061	20 307	-3 657	-411
Sävaskolan	19 904	16 202	19 152	-3 701	-751
Von Bahrs skola	19 430	17 361	20 711	-2 069	1 281
Liljeforskskolan	18 241	19 273	23 283	1 033	5 042
Kvamgårdesskolan	18 078	12 437	14 088	-5 641	-3 990
Valsåtraskolan	15 247	12 898	14 707	-2 349	-540
Stenhagenskolan	15 160	13 683	15 763	-1 477	604
Västra Stenhagenskolan	14 606	13 565	15 605	-1 041	999
Johannesbäcksskolan	14 564	11 606	12 970	-2 958	-1 594
Gränbyskolan	14 398	14 756	17 207	358	2 808
Växthuset	12 176	12 558	14 250	382	2 075
Fredrika Bremerskolan	11 656	7 139	6 962	-4 518	-4 695
Tuna skola	10 093	9 844	10 600	-249	507
Ärentunaskolan	9 526	7 861	7 934	-1 664	-1 592
Björkwallsskolan	9 158	8 023	8 150	-1 135	-1 007
Skyttorps skola	8 874	8 638	8 978	-236	104
Årstaskolan	8 549	7 400	7 313	-1 149	-1 236
Knutby skola	8 529	9 333	9 914	804	1 384
Åkerlännas skola	8 155	9 214	9 753	1 059	1 598
Livets ords kristna skola Kyrkskolan	8 102	5 539	4 810	-2 563	-3 292
Almunge skola	8 069	8 286	8 505	218	437
Raoul Wallenbergs skola Uppsala	7 693	5 464	4 709	-2 230	-2 985
Uppsala Enskilda Skola	7 640	7 636	7 630	-5	-10
Livets ords kristna skola Trädgårdsskolan	7 407	5 387	4 605	-2 020	-2 802
Stavby skola	7 313	5 867	5 251	-1 446	-2 062
Gävsta Skola	7 054	8 547	8 855	1 493	1 802
Nanna-Boland	6 959	5 123	4 251	-1 835	-2 708
JENSEN Grundskola Uppsala	6 769	5 658	4 969	-1 112	-1 800
Storretaskolan	6 680	6 996	6 770	316	90
Eriksbergsskolan	6 576	8 146	8 316	1 569	1 739
Vaksalaskolan	6 470	5 351	4 558	-1 119	-1 912
Uppsala Montessoriskola	6 394	7 021	6 804	627	409
Hägalsskolan	6 337	6 994	6 767	658	431
Internationella Engelska Skolan	5 763	7 949	8 052	2 187	2 289
Uppsala Waldorfskola	5 493	1 928	0	-3 565	-5 493
Tunabergsskolan	5 429	5 315	4 509	-113	-920
Kunskapsskolan Uppsala Norra	5 114	3 913	2 624	-1 200	-2 490
Flogstaskolan	5 044	7 275	7 144	2 230	2 100
Jumkilsskolan	4 815	7 081	6 884	2 266	2 069
Järlåsa skola	4 614	7 064	6 861	2 451	2 248
Björklinge Kyrkskola	4 351	7 151	6 978	2 800	2 627
Pluggparadis	4 349	5 203	4 358	854	9
Ängelstaskolan	3 903	5 273	4 452	1 370	549
Länna skola	3 728	4 849	3 882	1 121	154
Skuttunge skola	3 720	5 536	4 805	1 816	1 086
Kunskapsskolan Uppsala	3 479	3 384	1 911	-95	-1 568
Vänge skola	3 271	5 968	5 387	2 697	2 116
Ramsta skola	2 905	5 088	4 204	2 183	1 298
Börje skola	2 661	5 595	4 885	2 934	2 225
Danmarks skola	2 541	3 735	2 384	1 194	-157
Livets ords kristna skola Källskolan	2 467	6 436	6 017	3 969	3 550
Livets ords kristna skola / Emanuelsskolan	2 366	4 904	3 956	2 538	1 590
Uppsävaskolan	2 178	4 361	3 226	2 183	1 048
Bälinge skola	2 073	5 497	4 754	3 424	2 680
Luthagens skolor	1 983	2 694	984	711	-999
Vattholma skola	1 789	5 214	4 373	3 425	2 584
Domarringens skola	1 525	2 979	1 367	1 455	-157
Almtunaskolan	1 429	2 833	1 170	1 404	-259
Bergaskolan	937	1 555	0	618	-937
Funbo skola	937	3 516	2 089	2 579	1 152
Gamla Uppsala skola	88	2 805	1 132	2 717	1 044
Näntunaskolan	88	2 170	279	2 082	191
Stiftelsen Uppsala Musikklasser	68	0	0	-68	-68
Katarinaskolan	51	1 547	0	1 496	-51
Hagmarkens skola	43	2 903	1 265	2 861	1 222
Malmaskolan	0	1 773	0	1 773	0
Sunnerstaskolan	0	1 699	0	1 699	0
Ekuddens skola	0	0	0	0	0
Gluntens Montessoriskola	0	0	0	0	0
All	7 350	7 350	7 350	0	0

Bilaga 1 c och d Diagram som visar graden av omfördelning

Bilaga 2**Beräkningsmodell för ersättning för nyligen invandrad***Viktning*

Viktningarna bygger på vilken årskurs eleven anlände och Human Development Index (HDI) för det land eleven kom ifrån. Sex grupper med varsin vikt skapas.

		Från land med lågt eller medel HDI	Från land med högt eller mycket högt HDI
		1,6	0,6
Åk F-3	1,0	$1,0 \cdot 1,6 = \mathbf{1,60}$	$1,0 \cdot 0,6 = \mathbf{0,60}$
Åk 4-6	1,2	$1,2 \cdot 1,6 = \mathbf{1,92}$	$1,2 \cdot 0,6 = \mathbf{0,72}$
Åk 7-9	1,4	$1,4 \cdot 1,6 = \mathbf{2,24}$	$1,4 \cdot 0,6 = \mathbf{0,84}$

Årlig ersättning 2014

Beroende på hur lång tid det är sedan eleven invandrade ges ersättning utifrån basbelopp, vilka viktas med respektive grupps vikt.

	Årskurs vid invandring	Vikt	månad 1-12	månad 13-24	månad 25-36	månad 37-48	månad 49-60	månad 61-72
Basbelopp			40 000	36 000	20 000	6 000	4 000	4 000
Från land med lågt eller medel HDI	Åk F-3	1,60	64 000	57 600	32 000	9 600	6 400	6 400
	Åk 4-6	1,92	76 800	69 120	38 400	11 520	7 680	7 680
	Åk 7-9	2,24	89 600	80 640	44 800	13 440	8 960	8 960
Från land med högt eller mycket högt HDI	Åk F-3	0,60	24 000	21 600	12 000	3 600	2 400	2 400
	Åk 4-6	0,72	28 800	25 920	14 400	4 320	2 880	2 880
	Åk 7-9	0,84	33 600	30 240	16 800	5 040	3 360	3 360

För att ersättning för en elev ska börja utbetalas ska skolan anmäla till nämndens förvaltning. Anmälan måste ske inom ett år från det att eleven anlät till Sverige för att ersättning ska utgå. Ersättningen följer eleven om den byter skola. Då denna ordning är ny och alla aktuella elever inte är anmälda kommer ersättning under en övergångsperiod att delvis baseras på befolkningsstatistik från 15 september 2013 om antal nyinvandrade för de olika HDI-grupperna.

Human development index, HDI, för länder som minst fem grundskoleelever kommer ifrån

Lågt	Medel	Högt	Mycket högt
Somalia	Irak	Iran	USA
Afghanistan	Kina	Ryssland	Tyskland
Etiopien	Thailand	Colombia	Norge
Eritrea	Palestina	Turkiet	Storbritannien och
Sudan	Syrien	Armenien	Nordirland
Burundi	Indien	Georgien	Polen
Bangladesh	Vietnam	Bulgarien	Sydkorea
Uganda	Sydafrika	Brasilien	Israel
Kenya	Filippinerna	Mexiko	Finland
Nigeria	Jordanien		Island
Pakistan	Egypten		Lettland
	Kongo		Danmark
			Spanien
			Frankrike
			Grekland
			Nederländerna
			Estland
			Litauen
			Japan
			Kanada
			Chile
			Ungern
			Irland
			Österrike
			Förenade Arabemiraten
			Schweiz

HDI är ett mått på ett lands levnadsförhållanden samt ekonomiska och sociala utveckling.